

Последњи број “Бетона” донео нам је још једну потврду да овај пропагандно-културни комплет једино и служи за вођење идеолошке борбе и политичку и личну дисквалификацију свих оних који не спадају у њихов повлашћени круг идеолошких јуришника. Поред напада на Слободана Антонића, у овом скраћеном броју све опскурнијег псеудолитерарног додатка Гојко Тешић је добио посебно место и он је, као и многи други пре њега, окарактерисан као оличење злог духа (наравно, националистичког и профитерског) у српској култури.

За идеолошке и политичке делатнике “Бетона” култура је (и књижевност као једна од њених манифестација) пре свега место идеолошке борбе. За њих је идеолошка борба суштина постојања културе, књижевност је својеврсно оваплоћење идеологије, а овакав приступ демонстрирали су нам много пута служећи се најприземнијим дисквалификацијама и денунцијацијама.

Већ у првим редовима рубрике “Булевар звезда” за Гојка Тешића се каже да је архивиста авангарде, неуморни антологичар и борац против антиратних профитера, сору-paste теоретичар. Очигледна је намера да се Гојко Тешић прикаже као компилатор, некреативни архивиста и, што је у идеолошком смислу његов највећи грех, борац против антиратних профитера и то као председник Одбора за културу Демократске странке. Међутим, о његовом научном, приређивачком и теоријском раду најбоље сведочи увид у библиографију радова које је до сада објавио. Реч о 17 књига – хрестоматија, зборника, антологија, монографија, студија и расправа, и о 27 књига које је приредио и то су књиге веома значајних аутора, које је управо он вратио у наш књижевни и јавни живот (Станислав Винавер, Тодор Манојловић, Станислав Краков, Драгиша Васић, Раде Драинац, Светислав Стефановић).

Нико ко се на озбиљан начин бави историјом и теоријом књижевности не може довести у питање значај теоријског, приређивачког и уредничког деловања Гојка Тешића. Он већ неколико деценија истрајава на често суровом књижевном попришту, верујући у уметнички досег наше традиције, културе и књижевности. Било би занимљиво навести библиографије радова чланова редакције “Бетона”, поређења ради.

Покушавајући да у потпуности негира и омаловажи рад Гојка Тешића, редакција “Бетона” није могла да покаже ни минимум објективности јер је чак и његов изузетно цењен уреднички рад у Књижевној речи у периоду 1980–1984. године покушала да прикаже као разметљиво самохвалисање. Жалосно је да редакција једног новинског додатка, који се лажно представља као књижевно-критички, нема ни моралне, а ни интелектуалне снаге да само констатује општепознату чињеницу да је Књижевна реч у време када ју је уређивао Гојко Тешић била најзначајнији књижевни часопис не само у Југославији. Тадашња уређивачка концепција била је пример отворености, грађанске храбрости, мултикултуралности, критичности и изнад свега лист у коме су објављивани теоријски драгоцене прилози.

Редакција “Бетона” није могла да прећути да је Гојко Тешић приредио значајну тротомну

хрестоматију Зли волшебници – полемике и памфлети у српској књижевности. И то је све од објективног приступа у овој ликвидаторској пашквили која има за циљ да дискредитује човека који је своје стваралачке преокупације посветио афирмацији најзначајнијих вредности наше културе и књижевности. Рећи да је Гојко Тешић продефиловао кроз низ издавачких кућа и редакција да би се најдуже задржао у “Народној књизи” само показује стварну намеру редакције “Бетона” да га прикаже као непоузданог сваштара и архивара.

Оно што упорно избегавају или не желе да кажу денунцијанти из “Бетона” је да је Гојко Тешић у свакој редакцији и издавачкој кући у којој је радио остваривао исти издавачки план – библиотеку авангарде, и постигао изузетне резултате. Његов рад карактерише неуморно трагање за ауторима, који су неоправдано маргинализовани, или из идеолошких и политичких разлога изгнани из наше културе и књижевности. То није случајно јер је и он сâм осетио шта значи бити маргинализован.

Мора се признати да редакција “Бетона” показује својеврсну доследност, а она се огледа у циљању у она места која су најболнија за оног ко се нађе на њиховом идеолошком нишану. Тако се у овом тексту каже да је Гојко Тешић успео да докторира и тако предупреди долазак болоњске пошасте и постане асистент на Филозофском факултету у Новом Саду – одсек за српску књижевност и језик. Међутим, поставља се питање зашто Гојко Тешић није могао да оствари универзитетску каријеру у Београду, а то је успело многим који су умели да увек буду политички и идеолошки коректни и у складу са владајућом политичком конјектуром. Гојко Тешић једноставно ту вештину политичког прилагођавања никада није успео да савлада јер би на тај начин изневерио пре свега своју стваралачку вокацију и критички приступ култури и друштву.

Редакција “Бетона” иде толико далеко да без икаквог обзира наводи да се Гојко Тешић није никада одрекао позе непоткупљивог интелектуалца и да је преко наново “запаљених” кандила и тихим сапатништвом са политиком обезбедио себи почасно место на нашој културној сцени. Да ли је то почасно место донело Гојку Тешићу и уносна места у управним одборима у значајним културним институцијама, издашне синекуре и још боље плаћене пројекте? Није, јер та места су и данас, као раније, била резервисана за идеолошке и политичке покровитеље ових острашћених идеолошких јуришника из “Бетона”. Заиста је неприхватљиво да се за име Гојка Тешића везује неприлична поза непоткупљивог интелектуалца, јер он никада није ни био човек који је држао до било какве позе и уштогљене етикеције, али је увек и често на своју штету тежио томе да остане веран принципима изворне људске честитости.

Без обзира на то што је Гојко Тешић у својим јавним наступима и својим уредничким и приређивачким радом пресудно утицао на афирмацију полемичког духа у нашој књижевности и култури, редакција “Бетона” настоји да покаже да је он познат и по тзв. полемичком духу који је само гомила псовки и вулгарности, а то се посебно односи на полемику са Филипом Давидом. Очигледно је да ови острашћени јуришници нису добро погледали у медијску архиву, јер је њима било важно да након шест година бране Филипа Давида, а не да објективно анализирају мноштво полемика, које је водио Гојко Тешић.

Све су ово успутне дисквалификације које су упућене Гојку Тешићу, али је суштина да се он означи као неизлечиви српски националиста јер се “одувек залагао за поштовање институције отаџбине”. Зато Гојка Тешића треба дискредитовати као лажну интелектуалну величину јер се усудио да афирмише српску културну традицију и неопходност да она буде део наших теоријских и научних преиспитивања.

У тексту “Интелектуалцу је место на улици”, објављеном 1996. године у време студентских протеста, Гојко Тешић је изнео своје схватање улоге интелектуалца у нашем савременом друштву. “Историји бешчашћа српске интелигенције свој огроман допринос су дали и неки српско-антисрпски кружоци који су окупили бројне интелектуалне несрећнике којима је мржња према сопственом пореклу, националној култури и традицији, према народу, прерасла у патолошку парадигму. Они траже национализам и у најчаснијем студентском протесту који је икада манифестован на овим просторима и виде национализам у српској химни, застави која се виори паралелно са енглеском, немачком, америчком. Разумем и прихватам жесток говор против власти, али власт није ни српски народ, ни српска историја, ни српска култура.”

Када се прочитају ови ставови, јасно је зашто је Гојко Тешић сада изложен политичкој дисквалификацији и оптужби да се преко показане и деконтаминираних епске традиције приближио постђинђићевском поимању демократије у Србији оличеном у лику и делу Слободана Гавриловића, бившег шефа ресорних одбора и издавачког центра Демократске странке, некадашњег политичког опонента Зорана Ђинђића, а данас директора Службеног гласника и хвалитеља (постхумне) књиге Србија – нови почетак.

Заиста су чланови редакције “Бетона” изгубили сваку меру када су нашли за сходно да бране дело Зорана Ђинђића од Слободана Гавриловића. Овој скупини денунцијаната није било довољно што су повели хајку против Гојка Тешића. Тако је Слободан Гавриловић, један од свакако најугледнијих функционера Демократске странке, обележен као недоследни политички профитер. Овакав начин дифamacије Слободана Гавриловића зачињен је позивањем на “истину”, коју је о њему једини изрекао Владимир Поповић Беба, окарактерисавши га као ВК-радника марксисту, који је по налогу Тита и партије прогањао либерале у Србији седамдесетих година.

Ово је најбоља илустрација каквом се аргументацијом служе идеолози “Бетона”, за њих је једино важно да воде борбу против српског национализма и људи за које они процењују да се не уклапају у њихову слику света. Слободан Гавриловић спада у ретке наше политичаре који су сачували лични и политички дигнитет и разложност у тумачењу политике. Он не припада политичкој елити која је све више део политичке естраде и партију схвата искључиво као приватно предузеће, већ партију схвата као заједницу људи, који се руководе одређеним моралним и политичким принципима. Зато и није случајно што је заједнички рад у Службеном гласнику Гојка Тешића и Слободана Гавриловића за тако кратко време дао изузетне резултате.

Уреднички тим који је окупио у Службеном гласнику Слободан Гавриловић подсећа на најбоље дане нашег издаваштва када су уредници били људи од великог стваралачког и људског интегритета. Само треба прелистати каталог Службеног гласника, имати

Волшебници зла

Пише: Маринко М. Вучинић
петак, 07 новембар 2008 21:18

елементарно осећање објективности и мало добре воље и не схватати културу и књижевност као место непрестане идеолошке борбе.

4. новембар 2008. године